

Sorg och glädje sammanfogade till konst

Tiden är en mor är **Ocean Vuongs** tredje bok efter diktsamlingen *Natthimmel med kulhål* och romanen [En stund är vi vackra på jorden](#), hans självbiografi om en mor och hennes son som utvandrar från Vietnam till USA, vilken golvade mig helt. Att säga ja till livet och skönheten med allt det mörker han har haft omkring sig är värt all beundran. Förväntningarna är därför stora.

Liksom Vuongs tidigare roman handlar den nya diktsamlingen återigen om modern och om själva livet, all dess skönhet men också om dess bottenlösa sorg och de första dikterna får mig genast att tänka på en psalmtext av den danske biskopen **Thomas Kingo** "*Sorgen och glädjen de vandra tillsammans*".

Boken är dedikerad till de döda. "*Till Peter och till min mor*", står det på första sidan. Genom tillbakablickar på sin egen barndom och uppväxt, släktingarna och vännerna betraktar han, värderar och omvärderar hela sin existens. Modern spelar som sagt även i den här boken en huvudroll, fast nu som död.

"Rose, viskade jag när de drog upp blixtlåset i liksäcken där min mor låg, *kom ut därifrån*."

Dina krukväxter dör.

Nu får det vara nog.

Tiden är en jävla satkärning, sa jag till gravstenarna, levande, absurd."

Förlusten av modern och att kapa sin förankring till henne innebär för Vuong att skapa om sig själv, lämna det gamla bakom sig och födas på nytt, "*in i sin andra/framtid*". Likt hunden på väg till veterinären för att avlivas som han släpper

ut ur sin bur i dikten *Amerikansk sägen*.

"Livet är en sorgö bäst man andas ska man dö och bli mull tillbaka" skrev **Carl Mikael Bellman** i sin *"Vaggvisa för min son Carl"* när hans andra son, Elias, avlidit ett par veckor tidigare. Precis så är det, tänker jag under läsningen, ödet tar oss plötsligt ut på oväntade vägar och vrider om våra liv, tvingar oss att återskapa en ny igenkännbar verklighet. Där vi kan känna oss hemma och trygga.

Dikterna knyter också direkt an till den föregående romanens teman: familjen och exilen, både den geografiska och den klassmässiga. Utanförskapet han upplever i fattigdom, rasism, queerhet, missbruk och psykisk ohälsa. Krig, sjukdom och död. Stora och svåra ämnen.

De här dikterna innehåller förvisso mycket våld, sorger och förluster men Vuong håller hela tiden envist fast vid sitt mantra om livets skönhet mitt i allt det som är trasigt omkring honom, drömmen om kärlek, ömhet och värme lever. Samtidigt som han lever mitt i en amerikansk kultur som han hela tiden måste övervinna genom att intala sig: jag finns. En slags modern Bergspredikan, här finns det gott om både jordens salt och världens ljus. Om medkänsla, hur vi kan handla och bete oss mot varandra. Att känna sig salig mitt i sitt elände.

"Jag kapitulerade och bestämde att från och med nu ska det vara glädje. Då öppnade sig allt. Ljusen som sken omkring mig blev ett vitt väder

och jag lyftes, våt och blodig, ut ur min mor, in i världen, skrikande

och tillräcklig."

För mig är det Vuong skriver stor konst. Hans vaga, svävande formuleringar ger plats och utrymme för egna tankar och reflektioner. Det är inte lättillgängligt, läsningen kräver tid och koncentration men den sätter också i gång mina egna

processer som läsare. Hans berättarstil är dessutom okonventionell, där han blixtnabbt växlar mellan poesi, prosa och oneliners. Allt vackert och känsligt översatt av **Andreas Lundberg**.

Jag påminns hela tiden om att sorgen och glädjen är så tätt sammanfogade i våra liv. **Kristina Lugn** beskrev det också träffande som *"Det är ett sorgearbete att leva. Om man inte förstår det blir man aldrig glad."* Jag tror efter att ha läst den här boken att Ocean Vuong har förstått det.

Heléne Nellvik

Tiden är en mor

Ocean Vuong

Originalets titel: Time is a Mother

Översättning: Andreas Lundberg

Natur & Kultur

TIDEN
ÄREN
MOR
OCEAN
VUONG

NATUR &
KULTUR